RETTENS DOM (Fjerde Udvidede Afdeling)

4. juli 2002 *

I sag T-340/99,

Arne Mathisen AS, Værøy (Norge), ved advokat S. Knudtzon og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Rådet for Den Europæiske Union ved S. Marquardt, som befuldmægtiget, bistået af avocat G. Berrisch, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: engelsk.

støttet af:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved V. Kreuschitz og S. Meany, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient,

angående dels en påstand om annullation af Rådets forordning (EF) nr. 1895/1999 af 27. august 1999 om ændring af forordning (EF) nr. 772/1999 om indførelsen af en endelig antidumping- og udligningstold på importen af opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge (EFT L 233, s. 1), dels en påstand om erstatning for den skade, der er forvoldt ved vedtagelsen af forordningen,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Fjerde Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras, og dommerne V. Tiili, J. Pirrung, P. Mengozzi og A.W.H. Meij,

justitssekretær: fuldmægtig J. Plingers,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 24. januar 2002,

afsagt følgende

Dom

Relevante retsregler og faktiske omstændigheder

1 Arne Mathisen AS (herefter »sagsøgeren«) er et norsk selskab, der handler med opdrættede atlanterhavslaks. En af selskabets leverandører er det norske selskab Ex-com AS (herefter »Ex-com«), der selv er et datterselskab af det danske selskab Tomex Danmark AS (herefter »Tomex«), det er en selvstændig importør af laks til fællesmarkedet og sagsøgerens eneste kunde i Fællesskabet.

2 På tidspunktet for sagens faktiske omstændigheder forløb forretningsforholdet mellem disse tre selskaber inden for rammerne af en triangulær forretningsaftale, der byggede på en modregningsordning. Sagsøgeren foretog indkøb hos Ex-com af størstedelen af de atlanterhavslaks, sagsøgeren solgte videre til Tomex. Sagsøgeren betalte dog ikke Ex-com direkte for disse varer. Det var derimod Tomex, der betalte Ex-com. I stedet for at modtage det samlede beløb på de eksportfakturaer, sagsøgeren udstedte til Tomex, modtog sagsøgeren kun differencen mellem dette beløb og beløbet på de købsfakturaer, Ex-com havde udstedt til sagsøgeren.

3 På foranledning af klager, som Scottish Salmon Growers' Association Ltd og Shetland Salmon Farmers' Association på deres medlemmers vegne havde indgivet til Kommissionen i juli 1996, offentliggjorde Kommissionen den 31. august 1996 ved to særskilte meddelelser indledningen af en antidumping-procedure og af en antisubsidieprocedure vedrørende importen af opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge (EFT C 253, s. 18 og 20).

4 Kommissionen indhentede og efterprøvede alle de oplysninger, der fandtes at være nødvendige for at drage endelige konklusioner, og fastslog, at det var nødvendigt at indføre endelige antidumping- og antisubsidieforanstaltninger med henblik på at fjerne de skadelige virkninger af den anmeldte dumpingvirksomhed og de anmeldte subsidier.

5 Efterfølgende indgik den norske regering og Kommissionen den 2. juni 1997 en aftale angående eksport af norsk laks til Det Europæiske Fællesskab for perioden fra den 1. juli 1997 til den 30. juni 2002 (herefter »lakseaftalen«), der havde til formål at fjerne de skadelige virkninger af subsidier til eksport af norsk laks til Fællesskabet. De norske offentlige myndigheder påtog sig i lakseaftalen at træffe forskellige foranstaltninger, herunder at fastsætte en mindstepris ved eksport til Fællesskabet og at opkræve told hos de eksportører, der ikke over for Kommissionen ville forpligte sig til at overholde denne mindstepris (punkt 3 i lakseaftalen), og at indføre en ordning med et vejledende loft for eksport til Fællesskabet (punkt 2 i lakseaftalen).

6 En række norske lakseproducenter, heriblandt sagsøgeren, fremsatte i forbindelse med gennemførelsen af punkt 3 i lakseaftalen et forslag om tilsagn over for Kommissionen og i overensstemmelse med artikel 8 i Rådets forordning (EF) nr. 384/96 af 22. december 1995 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande,

der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EFT L 56, s. 1, herefter »forordning nr. 384/96«), og artikel 10 i Rådets forordning (EF) nr. 3284/94 af 22. december 1994 om beskyttelse mod subsidieret indførsel fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EFT L 349, s. 22).

7 Disse eksportører forpligtede sig navnlig til, at den gennemsnitlige kvartalspris ved deres salg af opdrættede atlanterhavslaks til deres første uafhængige kunder i Fællesskabet ikke måtte være lavere end visse mindstepriser, der blev fastsat efter fiskens forarbejdningsgrad (herefter »mindsteprisen« eller »mindsteprisen ved eksport«) (artikel C.3 i tilsagnet), og til, at prisen ved hver enkelt handel ikke måtte være lavere end 85% af ovennævnte mindstepris, medmindre der forelå ekstraordinære omstændigheder, og for et givent kvartal højst 2% af disse eksportørers samlede salg til deres første uafhængige kunder i Fællesskabet i det foregående kvartal (tilsagnets artikel C.4). Disse eksportører påtog sig endvidere en forpligtelse til i overensstemmelse med de krævede tekniske specifikationer hvert kvartal at give Kommissionen meddelelse om hele deres salg af opdrættede atlanterhavslaks til deres første uafhængige kunder i Fællesskabet og til at samarbejde med Kommissionen og give den alle de oplysninger, den måtte anse for nødvendige med henblik på at kontrollere, at forpligtelsen blev overholdt (tilsagnets artikel E.10 og artikel E.11).

8 I henhold til tilsagnets artikel D.8 påtog de pågældende norske eksportører sig også hver især en forpligtelse til ikke at omgå bestemmelserne i tilsagnet:

»— ved aftaler indeholdende en modregning indgået med deres uafhængige kunder i Fællesskabet om salg af andre produkter eller om salg af produktet til andre områder end Fællesskabet

— ved vildledende erklæringer eller rapporter om de solgte produkters art, type eller oprindelse eller om eksportørens identitet

— på nogen anden måde«.

9 Endvidere bestemmes det i tilsagnets artikel F.12 og F.14:

»12. Selskabet forpligter sig til at rådføre sig med Europa-Kommissionen — både på eget initiativ og på opfordring af Europa-Kommissionen — angående alle vanskeligheder, som måtte opstå med hensyn til fortolkningen eller anvendelsen af nærværende tilsagn.

13. [...]

14. Selskabet er endvidere opmærksom på følgende:

— Omgåelse af tilsagnet eller undladelse af at samarbejde med Europa-Kommissionen i forbindelse med overvågningen af tilsagnet vil blive fortolket som en misligholdelse af tilsagnet. Dette gælder også, hvis den i henhold til artikel [E.]10 krævede kvartalsrapport ikke fremsendes inden fristens udløb, medmindre der foreligger force majeure.

— Når Europa-Kommissionen har grund til at antage, at tilsagnet er blevet misligholdt, kan der i medfør af artikel 8, stk. 10, i forordning nr. 384/96 [...] og artikel 10, stk. 10, i forordning nr. 3284/94 [...] efter høring pålægges midlertidig antidumping- og antisubsidietold på grundlag af de foreliggende oplysninger.

— I tilfælde af misligholdelse af tilsagnet eller Europa-Kommissionens eller selskabets tilbagetrækning af tilsagnet kan der i medfør af artikel 8, stk. 9, i forordning nr. 384/96 [...] og artikel 10, stk. 9, i forordning nr. 3284/94 [...] indføres endelig antidumping- og antisubsidietold på grundlag af de faktiske omstændigheder, der blev fastlagt i forbindelse med den undersøgelse, der førte til afgivelsen af tilsagnet, forudsat, at denne undersøgelse afsluttedes med en endelig afgørelse om dumping, subsidiering og deraf følgende skade, og den pågældende eksportør selv har haft lejlighed til at fremsætte bemærkninger.«

10 Endelig skulle tilsagnet i henhold til artikel G.17 deri træde i kraft dagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af Kommissionens beslutning om at godtage tilsagnet. Artikel G.17 bestemmer endvidere:

»Forpligtelsen til at overholde mindsteprisen [...] gælder for hele selskabets salg til dets første uafhængige kunder i Fællesskabet, som faktureres fra den 1. juli 1997. Den første kvartalsrapport, som selskabet skal fremsende i medfør af artikel [E.]10, skal vedrøre kvartalet fra den 1. juli til den 30. september 1997 og skal tilsendes Kommissionen senest den 31. oktober 1997.«

11 Ved sin afgørelse 97/634/EF af 26. september 1997 om godtagelse af tilsagn i forbindelse med antidumping- og antisubsidieprocedurerne vedrørende importen af opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge (EFT L 267, s. 81) godtog Kommissionen tilsagn fra en række norske eksportører af disse varer, heriblandt sagsøgeren. I forhold til disse eksportører blev antidumping- og antisubventionsundersøgelserne afsluttet.

12 Samme dag vedtog Rådet forordning (EF) nr. 1890/97 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge (EFT L 267, s. 1) og forordning (EF) nr. 1891/97 om indførelse af en endelig udligningstold på importen af opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge (EFT L 267, s. 19). I henhold til artikel 1, stk. 2, i hver af disse to forordninger blev opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge, der blev eksporteret af de selskaber, der havde givet tilsagn, som Kommissionen havde godtaget, heriblandt sagsøgeren, fritaget for tolden. Da denne tolds form siden blev undersøgt igen, blev disse to forordninger erstattet af Rådets forordning (EF) nr. 772/1999 af 30. marts 1999 om indførelse af en endelig antidumpingtold og en endelig udligningstold på importen af opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge og om ophævelse af forordning nr. 1890/97 og nr. 1891/97 (EFT L 101, s. 1).

13 Da Kommissionen var af den opfattelse, at visse norske eksportører ikke overholdt deres tilsagn, som var blevet godtaget ved Kommissionens beslutning 97/634, vedtog den forordning (EF) nr. 82/1999 af 13. januar 1999 om indførelse af en midlertidig antidumping- og udligningstold på importen af visse opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge og om ændring af afgørelse 97/634 (EFT L 8, s. 8). Denne forordning blev vedtaget i medfør af artikel 8, stk. 10, i forordning nr. 384/96 og artikel 13, stk. 10, i Rådets forordning (EF) nr. 2026/97 af 6. oktober 1997 om beskyttelse mod subsidieret indførsel fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EFT L 288, s. 1, herefter »forordning nr. 2026/97«), der erstattede forordning nr. 3284/94.

14 Samtidig fastslog Kommissionen, at visse norske eksportørers forretningspraksis, der blev fulgt i henhold til en såkaldt »triangulær forretningssaftale«, var årsagen til et stærkt prisfald på laksemarkedet i Fællesskabet og dermed omgik disse eksportørers tilsagn om at føre en kvartalsvis gennemsnitspris, der mindst var lige så høj som den mindstepris ved eksport, der var fastsat i tilsagnets artikel C.3. Af denne grund foretog Kommissionen den 28. november 1998 en ændring af tilsagnets artikel D.8, tredje led, der havde følgende ordlyd:

»I den forbindelse

a) hvis varer solgt til en eksportør i Norge, som er bundet af nærværende tilsagn, hidrører fra en anden forsyningskilde end:

i) lakseopdrættere eller opdrætsandelsforeninger

ii) forarbejdningsvirksomheder, som er uafhængige af selskaber i Fællesskabet, og som kun har indkøbt fra lakseopdrættere, opdrætsandelsforeninger eller eksportører, der er bundet af et tilsagn, eller

iii) en anden eksportør, der er bundet af et tilsagn,

vil Kommissionen anse tilsagnet for ikke at finde anvendelse og vil derfor trække sin godtagelse tilbage.

b) Hvis en importør i Fællesskabet sælger produktet efter at have erhvervet det fra en anden virksomhed end den med importøren forbundne eksportør i Norge, der er bundet af tilsagnet, skal importøren overholde mindsteprisen for hver af sine transaktioner i Fællesskabet. I dette tilfælde finder hverken den kvartalsvise gennemsnitsberegning af salgstransaktioner eller 85%-reglen anvendelse. Hvis en sådan importør blot foretager en enkelt transaktion til en uafhængig kunde i Fællesskabet til under mindsteprisen, vil Kommissionen anse dette for en misligholdelse af tilsagnet og trække sin godtagelse af tilsagnet tilbage.«

15 Denne ændring fandt anvendelse på alle varer, som lakseeksportører fakturerede fra den 1. december 1998 til deres første uafhængige kunder i Fællesskabet.

16 Den 29. april 1999 vedtog Kommissionens forordning (EF) nr. 929/1999 om ændring af forordning nr. 82/1999 om indførelse af en midlertidig antidumping- og udligningstold på importen af visse opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge og om ændring af afgørelse 97/634 og om ændring af forordning nr. 772/1999 (EFT L 115, s. 13). Ved artikel 2, stk. 1, litra a), i forordning nr. 929/1999 blev der indført en midlertidig antidumping- og udligningstold på importen af opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge og eksporteret af fire selskaber, deriblandt sagsøgeren, som ifølge Kommissionen også havde misligholdt deres tilsagn, som oprindeligt var blevet godtaget af Kommissionen i beslutning 97/634.

17 Kommissionens efterfølgende undersøgelse viste, at tre af de fire selskaber omfattet af forordning nr. 929/1999, heriblandt sagsøgeren, havde misligholdt deres tilsagn. Kommissionen fandt bl.a., at de rapporter, sagsøgeren havde indgivet i fem fortløbende referencekvartaler mellem juli 1997 og november

1998, ikke var troværdige, idet de ikke viste den egentlige karakter af betalingen ved modregning for sagsøgerens transaktioner med Ex-com og Tomex, eller viste, at disse to selskaber var forbundne selskaber. Kommissionen fandt endvidere, at sagsøgeren havde vildledt Kommissionen med hensyn til sagsøgerens egentlige rolle som eksportør og selskabets reelle mulighed for at overholde sit tilsagn for så vidt angik mindsteprisen ved eksport, når pengestrømmen mellem de tre selskaber ikke afspejlede strømmen af fakturaerne ved salg og videresalg.

18 Kommissionen vedtog derfor den 23. august 1999 forordning (EF) nr. 1826/1999 om ændring af forordning nr. 929/1999 om indførelse af en midlertidig antidumping- og udligningstold på importen af visse opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge, om ændring af afgørelse 97/634 og om ændring af forordning nr. 772/1999 (EFT L 223, s. 3). Samtidig fremsatte Kommissionen et forslag til Rådets forordning om indførelsen af en endelig antidumping- og udligningstold over for de ovennævnte tre selskaber.

19 Dette var baggrunden for, at Rådet vedtog forordning (EF) nr. 1895/1999 af 27. august 1999 om ændring af forordning nr. 772/1999 om indførelsen af en endelig antidumping- og udligningstold på importen af opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge (EFT L 233, s. 1, herefter »den anfægtede forordning«). I medfør af artikel 1 og bilag I og II til den anfægtede forordning blev de tre ovennævnte selskaber, heriblandt sagsøgeren, slettet fra listen over selskaber, der var undtaget fra endelig antidumping- og udligningstold, og opført på listen over selskaber, der skulle betale denne told. Endvidere blev i henhold til forordningens artikel 2 de beløb, for hvilke der var stillet sikkerhed ved den midlertidige antidumping- og udligningstold, som ved forordning nr. 929/1999 var indført på opdrættede atlanterhavslaks med oprindelse i Norge og eksporteret bl.a. af sagsøgeren, opkrævet endeligt.

Retsforhandlinger

20 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 1. december 1999 har sagsøgeren anlagt nærværende sag.

21 Ved begæring indleveret til Rettens Justitskontor den 19. juni 2000 har Kommissionen anmodet om tilladelse til at intervenere i sagen til støtte for Rådets påstande.

22 Ved kendelse af 11. september 2000 gav formanden for Rettens Første Udvidede Afdeling tilladelse til denne intervention.

23 Ved skrivelse indleveret til Rettens Justitskontor den 5. oktober 2000 anførte intervenienten, at den ikke ville indgive noget skriftligt indlæg.

24 Ved Rettens beslutning af 20. september 2001 blev den refererende dommer knyttet til Rettens Fjerde Udvidede Afdeling, hvortil sagen derfor blev henvist.

25 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Fjerde Udvidede Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige procedure og har som led i foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse anmodet Rådet om at fremlægge visse dokumenter og besvare et skriftligt spørgsmål. Rådet har efterkommet denne anmodning inden for den fastsatte frist.

26 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten under retsmødet, der blev holdt den 24. januar 2002.

27 Under retsmødet fremlagde Rådets repræsentant fire dokumenter for Retten, der indeholdt en skematisk forklaring af en række eksempler, der i dets mundtlige indlæg blev anvendt til illustration af den handelspraksis, sagsøgeren og selskabets forretningspartnere, Tomex og Ex-com, anvendte, og gav dem til de øvrige parter. Sagsøgerens repræsentant rejste indsigelse mod, at disse dokumenter blev optaget i sagen.

28 Ved skrivelse af 28. januar 2002 fra Rettens justitssekretær fik parterne meddelelse om den beslutning, formanden for Fjerde Udvidede Afdeling havde truffet om at optage de pågældende dokumenter i sagen, idet de ikke udgør nye bevismidler, men kun er en illustration af det af Rådets repræsentant anførte under det mundtlige indlæg.

Parternes påstande

29 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede forordning annulleres i det omfang, den berører sagsøgeren.

— Rådet tilpligtes at betale erstatning for den skade, der er lidt som følge af vedtagelsen af den anfægtede forordning, med tillæg af 12% i rente p.a.

— Rådet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

30 Rådet har nedlagt følgende påstande:

— Sagsøgte frifindes for påstanden om annullation.

— Erstatningspåstanden afvises, subsidiært frifindes sagsøgte for erstatningspåstanden.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Annullationspåstanden

31 Sagsøgeren har fremført to anbringender til støtte for annullationspåstanden, for det første om, at Rådet har anlagt et åbenbart urigtigt skøn, for det andet om, at proportionalitetsprincippet er blevet tilsidesat.

Det første anbringende vedrørende et åbenbart urigtigt skøn

32 Dette anbringende kan opdeles i tre led. I det første led er det gjort gældende, at det triangulære forretningsforhold, sagsøgeren havde indtil den 1. december 1998, ikke var omhandlet i tilsagnet i dets oprindelige affattelse. I det andet led er det gjort gældende, at sagsøgeren ikke har misligholdt eller omgået tilsagnet, for så vidt som der deri er fastsat en mindstepris ved eksport, og i det tredje led er det gjort gældende, at sagsøgeren ikke har tilsidesat sin forpligtelse til at samarbejde med Kommissionen om dens overvågning af tilsagnet.

Det første led, der går ud på, at sagsøgerens handelspraksis ikke var omhandlet i tilsagnet i dets oprindelige affattelse

— Parternes argumenter

33 Sagsøgeren har anført, at selskabets handelspraksis ikke var omhandlet i tilsagnet før den 1. december 1998, hvor Kommissionen ændrede tilsagnets artikel D.8. Hvis det havde forholdt sig anderledes, ville Kommissionen ikke have haft nogen grund til at ændre tilsagnet og forbyde en form for omgåelse fra den 1. december 1998.

34 Rådet har derimod gjort gældende, at sagsøgerens handelspraksis var omhandlet i tilsagnet i dets oprindelige affattelse. Rådet er af den opfattelse, at ændringen den 28. november 1998 af tilsagnets artikel D.8, tredje led, under alle omstændigheder ikke udgør en ændring i indholdet af eller formålet med tilsagnet som sådant. Ændringen havde blot til formål at fremme og sikre en effektiv anvendelse af tilsagnsordningen samlet set, efter at visse eksportører, der var bundet af tilsagnet, havde påbegyndt en handelspraksis, der involverede andre erhvervsdrivende, der ikke var bundet af et tilsagn, og som Kommissionen ikke havde beføjelse til at kontrollere.

— Rettens bemærkninger

35 Det fremgår af indholdet af tilsagnets artikel D.8, tredje led, i den oprindelige affattelse, at enhver handelspraksis uanset formen, som ikke overholder forpligtelsen vedrørende mindsteprisen ved eksport, eller som ikke effektivt sikrer overholdelsen af den pågældende forpligtelse, udgør en omgåelse af tilsagnet, der er forbudt i henhold til denne bestemmelse.

36 Den omstændighed, at tilsagnets artikel D.8 i den oprindelige affattelse ikke udtrykkeligt henviste til et triangulært forretningsforhold som det af sagsøgeren praktiserede, indebærer derfor på ingen måde, at dette forretningsforhold falder uden for tilsagnets anvendelsesområde.

37 Det bemærkes, at det afgørende spørgsmål ikke er, om en given handelspraksis udtrykkeligt er nævnt i tilsagnet som en særlig form for omgåelse, men om en praksis, selv hvis den ikke er nævnt med ord, er i strid med eller omgår det

pågældende tilsagn. Den samme handelspraksis kan — afhængig af, under hvilke omstændigheder den følges — føre til misligholdelse eller omgåelse af tilsagnet med hensyn til mindsteprisen ved eksport eller være i overensstemmelse med tilsagnet.

38 Under alle omstændigheder påhvilede det sagsøgeren, selv under den forudsætning, at sagsøgeren havde været i tvivl om rækkevidden af tilsagnets artikel D.8, tredje led, i den oprindelige affattelse, at forelægge sagen for Kommissionen i overensstemmelse med tilsagnets artikel F.12, så enhver tvivl med hensyn til fortolkningen og anvendelsen af bestemmelsen kunne blive afklaret.

39 I modsætning til, hvad sagsøgeren har gjort gældende, er det uden betydning for disse betragtning, at den nye affattelse af tilsagnets artikel D.8, tredje led, der fandt anvendelse på eksport af laks faktureret fra den 1. december 1998, opregnede visse former for omgåelse af tilsagnet, heriblandt det triangulære forretningsforhold, sagsøgeren anvendte i den foreliggende sag, som ikke udtrykkeligt var nævnt i denne bestemmelse i dens oprindelige affattelse.

40 En sådan fortolkning af den nye affattelse af artikel D.8, tredje led, er uforenelig med formålet og hensigten med tilsagnet i dets helhed og i særdeleshed med den forpligtelse, sagsøgeren fra begyndelsen havde påtaget sig til effektivt at sikre overholdelsen af mindsteprisen ved eksport.

41 Den ovennævnte nye affattelse af artikel D.8, tredje led, skulle dels klarlægge og præcisere omfanget af tilsagnet i den oprindelige affattelse i lyset af visse former for ulovlig praksis, der var fulgt af visse eksportører, efter at Kommissionen havde godtaget deres tilsagn i beslutning 97/634, dels sikre en effektiv

overvågning af tilsagnsordningen under hensyn til det store antal eksportører, der havde givet tilsagn, og bevare ordningen i alle de implicerede parters interesse snarere end at ophæve den på grund af den pågældende praksis. Dette er grundene til, at det i den ændrede artikel D.8, tredje led, bestemmes, at indførelse af en sådan praksis medfører, at tilsagnet ikke kan finde anvendelse, og at Kommissionen straks trækker sin godtagelse tilbage.

42 Den nye affattelse af tilsagnets artikel D.8, tredje led, indebærer dog ikke, at en handelspraksis som det omtvistede triangulære forretningsforhold, der blev indledt inden bestemmelsens ikrafttræden, ikke kan sanktioneres, hvis denne praksis fører til, at den pågældende eksportør misligholder sin forpligtelse til at overholde mindsteprisen ved eksport, eller hvis den ikke kan sikre og ikke giver mulighed for kontrol af, at forpligtelsen faktisk overholdes. Hvis det blev fortolket på nogen anden måde, ville det være i strid med artikel D.8, tredje led, der oprindeligt var generelt affattet — »på nogen anden måde« — og det ville fratage bestemmelsen dens effektive virkning.

43 Det følger heraf, at sagsøgeren ikke kan slutte modsætningsvis fra, at ændringen i tilsagnet fandt anvendelse på eksport af laks, der blev faktureret fra den 1. december 1998. Ud over de grunde, der allerede er anført i præmis 41 ovenfor, skyldtes fastsættelsen af en dato for ikrafttrædelsen af ændringen tillige, at reglen om den kvartalsvise gennemsnitspris ved eksport og 85%-reglen, henholdsvis i tilsagnets artikel C.3 og C.4 (jf. præmis 7 ovenfor), ikke længere fandt anvendelse på de tilfælde, der er omfattet af den nye version af tilsagnets artikel D.8, tredje led, litra b).

44 Under hensyn til ovenstående er dette anbringende ugrundet og må forkastes.

Det andet led, der går ud på, at sagsøgeren ikke misligholdt eller omgik tilsagnet

— Parternes argumenter

45 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, at forretningsaftalen med Ex-com og Tomex ikke blev indgået med henblik på at omgå tilsagnet. Dette godtgøres af, at sagsøgerens forretningsforbindelser med Tomex havde eksisteret siden 1990. Det fremgår endvidere af en faktura af 30. april 1997 udstedt af Ex-com til sagsøgeren, at sagsøgeren var begyndt at indkøbe laks hos Ex-com i april 1997, inden tilsagnet trådte i kraft den 1. juli 1997. Endvidere var indgåelsen af en sådan aftale i overensstemmelse med logikken bag enhver transaktion, hvor der modregnes, idet denne afregningsform har til formål at begrænse likviditetsbehovet og handelsomkostningerne. Endvidere vedrørte den påtalte handelspraksis kun en begrænset andel af sagsøgerens samlede eksport, idet den kun angik salget af laks til Tomex, som sagsøgeren købte hos Ex-com, der kun var en af sagsøgerens mindre leverandører.

46 Sagsøgeren har dernæst gjort gældende, at selskabet ikke kun har optrådt som mellemmand for Tomex og Ex-com.

47 I den forbindelse fremgår det — i strid med, hvad Kommissionen har anført i betragtning 19 og 25 til forordning nr. 1826/1999 — af en skrivelse fra det norske revisionsfirma Noraudit af 30. juli 1999, at sagsøgerens salg af laks til Tomex, som sagsøgeren havde købt hos Ex-com, faktisk fuldt ud var blevet betalt.

48 Endvidere var Kommissionens vurdering i betragtning 26 til forordning nr. 1826/1999 af, at sagsøgeren ikke havde kontrol over de grundlæggende priselementer, forkert. Alene det, at sagsøgeren havde kendskab til den eksisterende forbindelse mellem Tomex og Ex-com, indebar på ingen måde, at sagsøgeren også måtte vide, at priserne og pengestrømmene mellem disse to selskaber var rent fiktive, og at der i realiteten kun var tale om afregningspriser mellem forbundne parter. Sagsøgeren havde ikke nogen grund til at betvivle oplysningerne fra Ex-com vedrørende forretningerne med Tomex, som kontrollen med regnskaberne og sagsøgerens rapporter til Kommissionen byggede på.

49 Endvidere har Kommissionen ikke underbygget sine påstande om, at der var en fiktiv pengestrøm, og om, at der ikke blev foretaget tilstrækkelig betaling mellem Tomex og Ex-com. I den forbindelse har sagsøgeren anført, at efter kontrolbesøget hos Tomex (jf. betragtning 27 til forordning nr. 1826/1999) bestred Kommissionen ikke sagsøgerens argument om, at Tomex' videresalgspriser var højere end mindsteprisen ved eksport. Dette er et indicium for sagsøgerens anbringende om, at sagsøgeren ikke havde nogen grund til at tro, at Ex-com ikke modtog betaling fra Tomex for leveringerne til sagsøgeren.

50 Under alle omstændigheder er sagsøgeren af den opfattelse, at tilsagnets artikel C.3 hverken udtrykkeligt eller stiltiende pålagde sagsøgeren en forpligtelse til at kontrollere sine handelspartnere eller til at efterprøve, at sagsøgerens kunde i Den Europæiske Union faktisk betalte nettodifferencen til det af kunden uden for Den Europæiske Union kontrollerede selskab. Det kan ifølge sagsøgeren umuligt kræves af en eksportør, at den pågældende kontrollerer den reelle eller mulige forbindelse, der kan bestå mellem en leverandør og en importør i Fællesskabet.

51 Heroverfor har Rådet anført, at sagsøgeren ved det påtalte triangulære forretningsforhold har misligholdt og omgået sit tilsagn om at overholde mindsteprisen ved eksport.

52 Det er derfor Rådets opfattelse, at hverken Kommissionen ved at trække sin godtagelse af tilsagnet tilbage og pålægge midlertidig antidumping- og udligningstold eller Rådet ved at pålægge sagsøgeren endelig antidumping- og udligningstold begik nogen faktisk eller retlig fejl, der kan give grundlag for annullation af den anfægtede forordning.

— Rettens bemærkninger

53 Indledningsvis bemærkes det, at med hensyn til handelsmæssige beskyttelsesforanstaltninger har Fællesskabets institutioner et vidt skøn som følge af kompleksiteten af de økonomiske, politiske og retlige situationer, de skal undersøge (Rettens dom af 5.6.1996, sag T-162/94, NMB France m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 427, præmis 72, af 29.1.1998, sag T-97/95, Sinochem mod Rådet, Sml. II, s. 85, præmis 51, og af 17.7.1998, sag T-118/96, Thai Bicycle mod Rådet, Sml. II, s. 2991, præmis 32).

54 Det følger heraf, at Fællesskabets retsinstansers prøvelse af institutionernes skøn må begrænses til en kontrol af, at formforskrifterne er overholdt, at de faktiske omstændigheder, på grundlag af hvilke det anfægtede valg er foretaget, er materielt rigtige, at der ikke er foretaget en åbenbart urigtig vurdering af de nævnte faktiske omstændigheder, og at der ikke foreligger magtfordrejning (Domstolens dom af 7.5.1987, sag 240/84, NTN Toyo Bearing m.fl. mod Rådet, Sml. s. 1809, præmis 19, og ovennævnte dom i sagen Thai Bicycle mod Rådet, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).

55 I den foreliggende sag må det for det første konstateres, at i henhold til tilsagnets artikel F.14, første led, vil »omgåelse af tilsagnet [...] blive fortolket som en misligholdelse af tilsagnet [...]«. Under disse omstændigheder er den sondring,

sagsøgeren i de skriftlige indlæg drager mellem »misligholdelse« og »omgåelse« af tilsagnet, og som sagsøgeren i øvrigt ikke har tillagt nogen præcise konsekvenser, ganske uden relevans for bedømmelsen af dette led af det første anbringende.

56 Heraf følger, at der i tilfælde af omgåelse af en eksportørs tilsagn kan indføres en endelig antidumping- og udligningstold i medfør af artikel 8, stk. 9, og artikel 9, stk. 4, i forordning nr. 384/96 og artikel 13, stk. 9, og artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 2026/97 på samme måde som ved direkte misligholdelse af tilsagnet.

57 Det bemærkes dernæst, at Kommissionen råder over et skøn med hensyn til, om den vil godtage eller afvise et pristilsagn, og at den bl.a. kan afvise et pristilsagn, hvis anvendelse det efter dens opfattelse vil være vanskelig at kontrollere. Derfor er det også tilstrækkeligt, at det konstateres, at et tilsagn er blevet misligholdt, til, at Kommissionen kan trække sin godtagelse af tilsagnet tilbage og erstatte det med en antidumpingtold (Rettens dom af 30.3.2000, sag T-51/96, Miwon mod Rådet, Sml. II, s. 1841, præmis 52). Det samme gælder, når en eksportør, hvis pristilsagn er blevet godtaget, ikke direkte misligholder bestemmelserne i tilsagnet, men omgår dem ved en handelspraksis, der gør det vanskeligt eller umuligt at kontrollere, at den pågældende eksportør faktisk overholder dem. Dette er navnlig tilfældet, når en sådan praksis indebærer deltagelse af andre erhvervsdrivende, hvorover den eksportør, der har givet tilsagnet, ikke udøver nogen kontrol, og som, fordi de ikke er bundet af et tilsvarende tilsagn, heller ikke er underkastet Kommissionens overvågning.

58 Det må derfor endelig fastslås, at i overensstemmelse med disse principper bestemmes det i tilsagnets artikel F.14, tredje led, at der i medfør af artikel 8, stk. 9, i forordning nr. 384/96 og artikel 10, stk. 9, i forordning nr. 3284/94 i

tilfælde af misligholdelse af tilsagnet — og hermed sidestilles omgåelse i henhold til artikel F.14, første led — kan indføres endelig antidumping- og antisubsidietold på grundlag af de faktiske omstændigheder, der blev fastlagt i forbindelse med den undersøgelse, der førte til afgivelsen af tilsagnet, forudsat, at denne undersøgelse afsluttedes med en endelig afgørelse om dumping, subsidiering og deraf følgende skade, og den pågældende eksportør selv har haft lejlighed til at fremsætte bemærkninger.

59 I den konkrete sag bemærkes det, at sagsøgeren udelukkende eksporterede det pågældende produkt til en enkelt uafhængig importør i Fællesskabet (Tomex). Sagsøgeren indkøbte størstedelen af de laks, der blev eksporteret til Tomex, hos en norsk leverandør (Ex-com), for hvis vedkommende der ikke var blevet godtaget noget tilsagn, og som var et selskab, der var forbundet med sagsøgerens eneste kunde i Fællesskabet. I realiteten betalte sagsøgeren imidlertid ikke værdien af varerne til Ex-com. For så vidt angår eksporten af varer leveret af Ex-com blev betalingen herfor, selv om priserne på de af sagsøgeren udstedte eksportfakturaer overholdt mindsteprisen ved eksport, foretaget af Tomex direkte til Ex-com og ikke til sagsøgeren. I stedet for at opkræve det samlede fakturerede beløb modtog sagsøgeren kun differencen mellem beløbet på købsfakturaen og beløbet på eksportfakturaen. I de skriftlige indlæg har sagsøgeren både bekræftet de nærmere bestemmelser i denne forretningsaftale med de førnævnte forretningspartnere og bekræftet, at pengestrømmen ikke afspejlede fakturagangen for køb og videresalg.

60 I Kommissionens foreløbige og endelige afgørelse i henholdsvis forordning nr. 929/1999 (betragtning 34 og 36) og i forordning nr. 1826/1999 (betragtning 19 ff.), hvortil der henvises i betragtning 8 til den anfægtede forordning, fandt den, at denne form for handelspraksis var uforenelig med sagsøgerens forpligtelser i medfør af tilsagnet, idet sagsøgeren ikke var i stand til at sikre sig, at beløbet på eksportfakturaen faktisk blev betalt af selskabets kunde i Fællesskabet,

og dermed, at den reelle salgspris ikke var lavere end mindsteprisen ved eksport. Kommissionen fandt derfor, at sagsøgeren ikke kunne betragtes som eksportør i henhold til tilsagnet (betragtning 35 til forordning nr. 929/1999 og betragtning 19 til forordning nr. 1826/1999, sammenholdt med samme forordnings betragtning 25).

61 I betragtning 21 og 26 til forordning nr. 1826/1999 anførte Kommissionen, at det er en betingelse for, at et tilsagn kan godtages, at Kommissionen bliver overbevist om, at det effektivt kan overvåges, hvilket givetvis ikke kan ske, hvis et selskab som sagsøgeren ikke kontrollerer den endelige pris, som kunden i Fællesskabet betaler direkte til leverandøren i Norge. For så vidt som sagsøgeren har indrømmet, at selskabet havde fuldt kendskab til forbindelserne mellem den norske leverandør (Ex-com) og dets eneste kunde i Fællesskabet (Tomex), og det ikke kontrollerede de grundlæggende elementer i den endelige reelle pris, måtte det også have vidst, at priserne og pengestrømmene mellem disse to selskaber var rent fiktive, da der i alt væsentligt var tale om interne afregningspriser mellem forretningsmæssigt forbundne parter.

62 Kommissionen kunne ikke selv føre kontrol med den endelige eksportpris, eftersom den ikke havde nogen kontrolbeføjelse i forhold til Tomex og Ex-com, der ikke var bundet af et tilsagn over for Kommissionen. Kommissionen var derfor ikke i stand til at fastslå den egentlige art og virkningerne af ordningen med betaling ved modregning mellem disse selskaber.

63 I den forbindelse bemærkes det for det første, at der under det kontrolbesøg, Kommissionen i november 1998 aflagde hos Tomex med dennes samtykke, ikke blev forelagt Kommissionen oplysninger eller dokumenter, der kunne klarlægge den egentlige art af betalingerne ved modregning mellem dette selskab og datterselskabet Ex-com.

64 Det bemærkes dernæst, at de ovennævnte nærmere bestemmelser om gennemførelsen af modregningsordningen mellem Tomex og Ex-com er forklaringen på, hvorfor sagsøgeren kun købte laks hos Ex-com i det omfang, fisken forinden var blevet »bestilt« af Tomex. På denne måde kunne sagsøgeren opnå sin avance uden at løbe nogen forretningsrisiko ved eventuelt tab på grund af vanskeligheder ved at sælge det pågældende produkt. Denne udlægning, som Kommissionen foretog i den endelige fremlæggelse af oplysninger, den fremsendte til sagsøgeren i skrivelse af 28. juli 1999 i medfør af artikel 20 i forordning nr. 384/96 og artikel 30 i forordning nr. 2026/97, blev ikke bestridt af sagsøgeren i selskabets bemærkninger af 9. august 1999 til den endelige fremlæggelse af oplysninger.

65 Endvidere kan den omstændighed, at sagsøgeren foretog indkøb hos Ex-com til en årlig gennemsnitspris, der var 11,8% højere end den årlige gennemsnitspris ved køb fra sagsøgerens andre leverandører — hvilket fremgår af den oversigt, Rådet har fremlagt på foranledning af Rettens spørgsmål, angående alle sagsøgerens køb af laks fra samtlige leverandører i 1998 — forklare, hvilke muligheder den uigennemsigtige ordning med modregning indebar for deltagerne heri. Som Rådet har anført i de skriftlige indlæg, kunne det omtvistede triangulære forretningsforhold for det første gøre det muligt for sagsøgeren at opnå sin avance, som sagsøgeren modtog direkte fra Tomex, og for det andet gøre det muligt for Tomex ved hjælp af ovennævnte modregningsordning at købe laks fra sit datterselskab Ex-com uden at betale den antidumpingtold, som selskabet ville have været nødsaget til at svare, hvis det havde købt direkte fra datterselskabet, og derved at foretage transaktionerne til markedsprisen i Norge, dvs. til en lavere pris end prisen mellem sagsøgeren og Ex-com, og for det tredje gøre det muligt for Ex-com at sælge sine laks til norsk markedspris uden at lide tab.

66 Under alle omstændigheder gav den pågældende praksis, således som der er redegjort for det ovenfor i præmis 60-62, på ingen måde Kommissionen sikkerhed for, at sagsøgerens tilsagn faktisk blev overholdt med hensyn til mindsteprisen ved eksport.

67 I modsætning til, hvad sagsøgeren har anført under den administrative procedure og i stævningen, skyldes prisforskellen på 11,8% nævnt ovenfor i præmis 65 ikke sæsonbestemte udsving, som kunne havde fået sagsøgeren til i sommermånederne at foretage indkøb hos Ex-com i Sydnorge. Som Rådet med rette har påpeget i sit svarskrift, og som det klart fremgår af det skema, der var bilagt den endelige fremlæggelse af oplysninger, der blev fremsendt til sagsøgeren den 28. juli 1999, kunne det på grundlag af en gennemgang af de regnskabsmæssige oplysninger, der fremkom under kontrolbesøget hos sagsøgeren den 27. januar 1999, fastslås, at omfanget af sagsøgerens indkøb af laks hos Ex-com i perioden fra januar til november 1998 var størst i vinteren og begyndelsen af foråret 1998, og ikke i sommerperioden.

68 Heraf følger, at det omtvistede triangulære forretningsforhold mellem sagsøgeren og dennes handelspartnere Tomex og Ex-com på ingen måde sikrede, at sagsøgeren effektivt kontrollerede den reelle pris for sin eksport, og at sagsøgeren dermed effektivt overholdt tilsagnet om ikke at eksportere under den mindstepris, sagsøgeren havde forpligtet sig til at overholde.

69 Det var derfor med rette dels, at Kommissionen opsagde godtagelsen af sagsøgerens tilsagn og fremsatte forslag om indførelse af endelig antidumping- og udligningstold, dels at Rådet i den anfægtede forordning pålagde sagsøgeren den pågældende told.

70 De forskellige anbringender, sagsøgeren har fremført med henblik på at anfægte denne bedømmelse, kan ikke tiltrædes.

71 For det første støttes anbringendet om, at ordningen med betaling ved modregning er en almindelig handelspraksis i Norge, der ifølge sagsøgeren har til formål at »begrænse likviditetsbehovet og handelsomkostningerne«, ikke af nogen beviser. Endvidere har sagsøgeren ikke forklaret, hvorfor den omhandlede »almindelige« praksis udelukkende begrænsede sig til sagsøgerens forretningsforbindelser med Ex-com og Tomex og ikke fandt anvendelse på selskabets transaktioner med andre leverandører af laks. Endvidere afkræftes påstanden om, at denne praksis i det mindste er almindelig inden for salg af laks, af den af Rådet påberåbte omstændighed — som sagsøgeren ikke har bestridt — at Kommissionen efter at have aflagt virksomhedsbesøg hos 38 forskellige norske eksportører og importører ikke havde fundet et eneste forhold til støtte for denne påstand. Det følger således af betragtning 17-30 til Kommissionens forordning nr. 1826/1999, at den omhandlede handelspraksis kun er blevet konstateret hos sagsøgeren og et andet selskab (Brødrene Eilertsen A/S), hvis tilsagn også er blevet opsagt.

72 Det gælder under alle omstændigheder, at selv om det lægges til grund, at den omhandlede praksis er en almindelig handelspraksis i Norge, som sagsøgeren har gjort gældende, kan en sådan omstændighed ikke frigøre sagsøgeren fra selskabets forpligtelse til at sikre, at mindsteprisen ved eksport faktisk overholdes, og til at undgå enhver omgåelse af tilsagnet, der er afgivet i relation hertil.

73 For det andet må anbringendet om, at den omtvistede handelspraksis, som det skulle fremgå af den første faktura af 30. april 1997 fra Ex-com til sagsøgeren, i virkeligheden blev påbegyndt, inden lakseaftalen trådte i kraft, hvorfor denne praksis ikke blev fulgt med henblik på at omgå sagsøgerens tilsagn, ligeledes forkastes.

74 Dels svækkes dette anbringende af sagsøgerens egen udtalelse i stævningen, hvorefter denne handelspraksis blev fastholdt i en begrænset periode fra den 1. juli

1997, hvor lakseaftalen trådte i kraft, indtil udgangen af november 1998. Dels er der ikke noget i den ovennævnte faktura af 30. april 1997, der viser, at ordningen med betalingen ved modregning allerede blev anvendt på dette tidspunkt. Endelig ville det, selv hvis det blev lagt til grund, at dette var tilfældet, ikke have betydning for konklusionen om, at måden, hvorpå denne praksis blev udført med virkning fra den 1. juli 1997, havde til formål at underminere sagsøgerens tilsagn om at overholde mindsteprisen for de salg til selskabets første uafhængige kunde i Fællesskabet, der blev faktureret efter denne dato.

75 For det tredje er det anbringende, hvorefter Kommissionen med urette i betragtning 19 og 25 til forordning nr. 1826/1999 fastslog, at sagsøgeren udstedte eksportfakturaer til Tomex, men aldrig modtog betaling, ugrundet og må forkastes. Skrivelsen af 30. juli 1999 fra det norske revisionsfirma, Nordaudit, som sagsøgeren har påberåbt sig til støtte for sin indsigelse mod det fastslåede, indeholder således intet bevis for, at Tomex faktisk betalte sagsøgeren det fulde beløb, der var anført på de omhandlede eksportfakturaer. Denne skrivelse, der sammenfatter resultatet af undersøgelsen af sagsøgerens mellemværender med Tomex og Ex-com for perioden fra den 1. januar 1998 til den 30. april 1999, er formuleret som følger:

»[...]

På grundlag af vores undersøgelse af de nævnte mellemværender kan vi herved bekræfte over for Dem, at De har modtaget fuld betaling for samtlige de til Tomex udstedte salgsfakturaer. Beløbet på 85 115 586,86 NOK er blevet afregnet med købsværdien af fersk laks købt hos Ex-com, mens resten er blevet afregnet kontant.

Inden for handelsverdenen er det ikke usædvanligt at afregne varegæld på denne måde, når to selskaber tilhører den samme koncern, og et af disse selskaber handler som leverandør og det andet som kunde hos et tredje selskab, der ikke tilhører koncernen. For koncernens selskab, der handler som leverandør, her Ex-com, er denne afregningsform en sikrere måde, hvormed der opnås betaling for dets leveringer af frist laks til Arne Mathisen, idet denne form fjerner den risiko for tab, der er forbundet med Arne Mathisens konkurs.«

76 Det fremgår af denne skrivelse, at de af Tomex til sagsøgeren foretagne betalinger ikke var i overensstemmelse med eksportfakturaerne, og at de hos sagsøgeren faktisk modtagne og registrerede betalinger svarede til beløbene på disse fakturaer efter fradrag af de beløb, som Tomex skyldte Ex-com. Disse sidstnævnte beløb var omfattet af den ordning for betaling ved modregning, der var gældende mellem Tomex og Ex-com, som var forbundne selskaber og ikke underlagt Kommissionens overvågning.

77 Derfor rejser denne skrivelse fra revisionsfirmaet Noraudit ikke tvivl om de faktiske forhold, Kommissionen fremlagde i betragtning 19 og 25 til forordning nr. 1826/1999, men bekræfter dem derimod.

78 For det fjerde er anbringendet om, at sagsøgeren ophørte med at købe laks hos Ex-com, da denne indkøbsform blev forbudt med udgangen af november måned 1998 ved ændringen af tilsagnets artikel D.8, tredje led (jf. præmis 14 og 15 ovenfor), uden relevans og må forkastes. Således havde sagsøgeren som anført af Kommissionen i betragtning 28 til forordning nr. 1826/1999 allerede på dette tidspunkt misligholdt sit tilsagn i mere end fem fortløbende referencekvartaler.

79 For det femte er sagsøgerens anbringende om, at Ex-com er en af sagsøgerens mindre leverandører, og om, at den handelspraksis, Kommissionen har udtrykt mistillid til, vedrørte en begrænset del af sagsøgeren samlede salg til Tomex, ugrundet og må forkastes.

80 I denne forbindelse skal det bemærkes, at ifølge retspraksis er det hverken direkte eller indirekte bestemt i forordning nr. 384/96 og forordning nr. 2026/97, at de oplysninger, Kommissionen eller Rådet lægger til grund, når de bedømmer, om en erhvervsdrivende har misligholdt sit tilsagn, skal vedrøre en minimumsprocentdel af den erhvervsdrivendes salg. Tværtimod er enhver misligholdelse af et tilsagn tilstrækkelig til, at Kommissionen kan trække sin godtagelse af tilsagnet tilbage og erstatte det med en antidumpingtold (jf. ovennævnte dom i sagen Miwon mod Rådet, præmis 52).

81 Dette anbringende har under alle omstændigheder ikke støtte i de faktiske omstændigheder. For det første har sagsøgeren i stævningen erkendt, at »[d]en del af leverancerne, der hidrørte fra Ex-com, afhængigt af markedsvilkårene svingede mellem ca. 45% og 75% af Arne Mathisens samlede eksport til Tomex«, og at »Arne Mathisen kun købte en del af sin laks hos Ex-com, idet denne del svingede mellem 40% og 70% i løbet af perioden fra juli 1997 til november 1998«. For det andet fremgår det af den af Rådet som svar på Rettens skriftlige spørgsmål fremlagte oversigt, der er nævnt ovenfor i præmis 65, at Ex-com som én af 30 leverandører i 1998 leverede sagsøgeren ca. 42% af den samlede mængde laks, der blev købt af sidstnævnte med henblik på eksport. Denne omstændighed bekræftes af betragtning 22 til forordning nr. 1826/1999, hvori det anføres, at »[d]isse salg udgjorde en betydelig del af [sagsøgerens] samlede eksport«, hvilket fører til den konklusion, at Ex-com ikke kan betragtes som en af sagsøgerens mindre leverandører.

82 For det sjette er anbringendet om, at tilsagnets artikel C.3 ikke pålægger sagsøgeren nogen udtrykkelig eller stiltiende forpligtelse til at overvåge sine forretningspartnere eller undersøge, om selskabets kunde i Fællesskabet, Tomex, faktisk betalte sit datterselskab, Ex-com, det på eksportfakturaerne anførte beløb efter fradrag af det af Tomex til sagsøgeren betalte beløb, ligeledes ugrundet.

83 Det afgørende forhold i sagsøgerens misligholdelse af tilsagnet er den omstændighed, at selskabet ikke efterlevede forpligtelsen til at sørge for, at mindsteprisen ved eksport faktisk blev overholdt, selv om det havde forpligtet sig hertil. Selv om tilsagnets formulering ikke udtrykkeligt henviser til en sådan kontrolforpligtelse, følger det af tilsagnets artikel C.3 sammenholdt med artikel D.8, at disse bestemmelser pålægger hver eksportør en positiv forpligtelse til at kontrollere den reelle pris på den laks, der eksporteres til Fællesskabet. Såfremt dette ikke var tilfældet, ville tilsagnet vedrørende mindsteprisen ved eksport ikke give mening.

84 Endelig må også sagsøgerens anbringende om, at Tomex' videresalgspris på markedet i Fællesskabet var højere end mindsteprisen ved eksport og derfor ikke var skadelig, forkastes som værende uden relevans.

85 Som nævnt i tilsagnets artikel F.14, kan der i henhold til artikel 8, stk. 9, i forordning nr. 384/96 og i artikel 13, stk. 9, i forordning nr. 2026/97 i tilfælde af tilsidesættelse eller omgåelse af tilsagnet »indføres [...] endelig told på grundlag af de faktiske omstændigheder, der blev fastlagt i forbindelse med den undersøgelse, som førte til afgivelsen af tilsagnet«, forudsat, at denne undersøgelse afsluttedes med en endelig afgørelse om dumping, subsidiering og deraf følgende skade, og den pågældende eksportør har haft lejlighed til at fremsætte bemærkninger.

86 Det følger heraf, at misligholdelse eller omgåelse af et tilsagn er tilstrækkeligt til at indføre endelig told, og at det ikke er nødvendigt, at den dumping og deraf følgende skade, der allerede er blevet fastlagt i forbindelse med den undersøgelse, som førte til afgivelsen af tilsagnet, på ny bevises i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i de ovennævnte bestemmelser i forordning nr. 384/96 og forordning nr. 2026/97. Sagsøgeren har på ingen måde bestridt, at disse betingelser er opfyldt i sagen. Endvidere har en eksportør, der har givet tilsagn om en pris, der er blevet godtaget af Kommissionen, mulighed for at undgå pålæggelsen af endelig told ved samvittighedsfuldt at efterleve det således afgivne tilsagn og ved at afholde sig fra enhver misligholdelse og omgåelse af dette tilsagn, så det undgås, at tillidsforholdet til institutionerne, som godtagelsen af tilsagnet er baseret på, brydes.

87 Under disse omstændigheder er Tomex' videresalg af laks på markedet i Fællesskabet til en pris, der svarer til eller er højere end mindsteprisen ved eksport, som det er anført i betragtning 27 til forordning nr. 1826/1999, »et helt andet spørgsmål end spørgsmålet om, hvorvidt Arne Mathisen A/S havde overholdt sit tilsagn eller ej«. Hertil kommer, som det er præciseret i samme forordnings betragtning 28, at »[f]or at kunne slå fast, at disse videresalgspriser ikke havde nogen negative virkninger [...], ville det være nødvendigt at udvide undersøgelsen til også at omfatte den pågældende importørs forretningsmæssigt forbundne parter i Norge og Fællesskabet«. Men hverken forordning nr. 384/96 eller forordning nr. 2026/97 kræver, at dette fastslås, hverken for at godtgøre, at et tilsagn er blevet misligholdt, eller for at trække godtagelsen heraf tilbage.

88 Endelig kunne det omtvistede triangulære forretningsforhold som følge af dets uigennemsigtighed gøre det muligt for Tomex at importere den af sagsøgeren eksporterede laks til markedet i Fællesskabet til en lavere pris end mindsteprisen, og dermed give Tomex en konkurrencefordel i forhold til selskabets konkurrenter i forbindelse med videresalg af dette produkt i Fællesskabet til en højere pris end mindsteprisen ved eksport. Tomex kunne således opnå en højere fortjenstmargen

end selskabets konkurrenter på markedet i Fællesskabet, idet disse købte laks til en faktisk pris, der mindst svarede til mindsteprisen ved eksport.

89 Det følger heraf, at det andet led i det første anbringende må forkastes.

Det tredje led om, at sagsøgeren ikke tilsidesatte sin forpligtelse til at samarbejde ved overvågningen af tilsagnet

— Parternes argumenter

90 Sagsøgeren har gjort gældende, at selskabet altid har handlet i god tro og ikke på noget tidspunkt har villet vildlede Kommissionen. Sagsøgeren har endvidere hævdet, at selskabet ikke havde nogen grund til at tro, at Kommissionen ville blive vildledt af de af Ex-com fremlagte rapporter. Derfor har sagsøgeren ikke tilsidesat sin samarbejdsforpligtelse eller omgået tilsagnet ved bevidst at vildlede Kommissionen med ukorrekte rapporter.

91 Rådet har gjort gældende, at sagsøgeren ved flere lejligheder har fremsat vildledende erklæringer i strid med tilsagnets artikel D.8, andet led.

— Rettens bemærkninger

92 Det bemærkes, at Kommissionen efter ordlyden af artikel 8, stk. 7, i forordning nr. 384/96 og artikel 13, stk. 7, i forordning nr. 2026/97 skal kræve, at et land eller en eksportør, hvis tilsagn er blevet godtaget, regelmæssigt indgiver oplysninger vedrørende opfyldelsen af et sådant tilsagn og tillader, at relevante data efterprøves. Opfyldes disse krav ikke, anses det for misligholdelse af tilsagnet.

93 Ifølge retspraksis fremgår det af disse bestemmelser, at hvis en part, hvis tilsagn er godtaget, ikke regelmæssigt afgiver oplysninger, der tillader efterprøvelse af relevante oplysninger, anses dette for misligholdelse af tilsagnet (jf. ovennævnte dom i sagen Miwon mod Rådet, præmis 52)

94 I overensstemmelse med de ovennævnte bestemmelser i forordning nr. 384/96 og forordning nr. 2026/97 bestemmer tilsagnets artikel D.8, andet led, artikel E.10, E.11 og G.17, at eksportøren for det første forpligter sig til ikke at omgå tilsagnet ved vildledende erklæringer eller rapporter om de solgte produkters art, type eller oprindelse eller om eksportørens identitet, og for det andet til at samarbejde med Kommissionen ved at tilstille den samtlige de oplysninger, Kommissionen finder nødvendige med henblik på, at den kan sikre sig, at tilsagnet overholdes.

95 Endvidere følger det af tilsagnets artikel F.14, første led, at den omstændighed, at der ikke samarbejdes med Kommissionen i forbindelse med overvågningen af tilsagnet, vil blive fortolket som misligholdelse heraf.

96 For så vidt angår sagsøgerens overholdelse af sin forpligtelse til at samarbejde med Kommissionen i sagen skal det først fastslås, at, som det er anført i betragtning 36 til forordning nr. 929/1999 og i betragtning 20 og 25 til forordning nr. 1826/1999, blev de af sagsøgeren til Kommissionen indleverede kvartalsrapporter over sagsøgerens salg i Fællesskabet betragtet som upålidelige, fordi de blot viste de beløb, som er angivet i fakturaerne, og ikke de underliggende finansielle transaktioners reelle værdi, hvilket strider mod kravene i tilsagnet.

97 Rådet har som svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten fremlagt en kopi af en af sagsøgeren for det fjerde kvartal i 1998 udarbejdet salgsrapport, som selskabet selv havde fremsendt til Kommissionen. Rådet har i sit svar uden at blive modsagt ligeledes præciseret, at sagsøgerens salgsrapporter, der dækker de andre perioder, svarer hertil og i givet fald kan stilles til rådighed for Retten. Det fremgår af det omhandlede dokument, at de af sagsøgeren til Kommissionen meddelte salgsrapporter kun angiver beløbene på de af sagsøgeren til Tomex udstedte eksportfakturaer. Rapporterne viser ikke, hvilke underliggende økonomiske transaktioner der er tale om, dvs. hvilke beløb Tomex faktisk har betalt til sagsøgeren for en given faktura. De nævnte rapporter giver derimod det indtryk, at de til Tomex udstedte eksportfakturaer (kolonne 5 og 6 i den oversendte rapport) var betalt fuldt ud (kolonne 9, 101 og 102 i samme rapport) af Tomex. Det nævnes ikke noget sted, at sagsøgeren kun modtog de beløb fra Tomex, der svarede til forskellen mellem den pris, der var anført på fakturaerne for køb af laks, og den pris, der var anført på eksportfakturaerne.

98 Endvidere var det ikke præciseret, at det beløb, Tomex ikke betalte til sagsøgeren, blev betalt via en modregningsordning mellem sagsøgeren, Ex-com og Tomex, eller nævnt, at den reelle eksportpris i forbindelse med denne modregning i det mindste svarede til mindsteprisen.

99 Herefter skal det understreges, at sagsøgeren heller ikke har henledt Kommissionens opmærksomhed på den reelle karakter af fremgangsmåden for betaling

ved modregning eller på den omstændighed, at sagsøgeren var informeret om den forbindelse, der siden begyndelsen havde bestået mellem Tomex og Ex-com, dvs. siden den omtvistede triangulære forretningspraksis blev indledt.

100 Endelig har sagsøgeren ikke i sine rapporter forklaret eller underbygget, hvorfor selskabet købte laks hos Ex-com til en pris, der var gennemsnitligt 11,8% højere end den pris, alle dets øvrige leverandører opkrævede.

101 Sagsøgeren har ikke bestridt de ovennævnte forhold i egentlig forstand, men selskabet har blot påberåbt sig god tro og den omstændighed, at selskabet ikke havde nogen grund til at tro, at Kommissionen ville blive vildledt på grundlag af de fremsendte rapporter.

102 På grundlag af disse omstændigheder må det konkluderes, at sagsøgeren ikke har overholdt den forpligtelse til at samarbejde med Kommissionen om overvågning af tilsagnet, der følger af dettes artikel D.8, andet led, artikel E.10 og E.11, idet de kvartalsrapporter over sagsøgerens salg i Fællesskabet og de oplysninger, der blev fremsendt til Kommissionen i løbet af mere end fem fortløbende kvartaler (jf. betragtning 25 og 28 til forordning nr. 1826/1999), var upålidelige for så vidt angik dels dette salgs art og den reelle pris, dels eksportørens rigtige identitet og sagsøgerens reelle mulighed for at overholde tilsagnet. Således som det allerede er blevet anført, er en manglende overholdelse af denne forpligtelse i sig selv tilstrækkelig til at fastslå, at sagsøgeren har misligholdt tilsagnet.

103 Det følger heraf, at det tredje led i det første anbringende må forkastes.

104 Henset til samtlige de ovennævnte betragtninger må det første anbringende forkastes, idet det i det hele er ugrundet.

Det andet anbringende om tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet

Parternes argumenter

105 Sagsøgeren har først gjort gældende, at det er åbenbart, at den anfægtede forordning er uegnet til det formål, den forfølger, som lader til at være beskyttelse af laksemarkedet i Fællesskabet, og at denne forordning tilsidesætter proportionalitetsprincippet, idet sagsøgeren afsluttede den påtalte handelspraksis, så snart Kommissionen ændrede tilsagnet. Under disse omstændigheder er den anfægtede forordning ikke nødvendig for at sikre en effektiv forvaltning af Kommissionens overvågningsordning i den konkrete sag, og retsakten fører til, at sagsøgeren varigt udelukkes fra en vigtig del af selskabets forretningsvirksomhed, nemlig eksport af laks til Fællesskabet. En sådan udelukkelse kan, selv om den ikke sker formelt, sammenlignes med en »sanktion« eller en »bøde«, der pålægges sagsøgeren som følge af selskabets hævdede misligholdelse af tilsagnet og er i strid med proportionalitetsprincippet (Domstolens dom af 20.2.1979, sag 122/78, Buitoni, Sml. s. 677, præmis 20).

106 Endvidere indeholder den anfægtede forordning en uforholdsmæssig sanktion, idet Kommissionen ikke har hævdet, at sagsøgeren ikke havde overholdt den mindstepris ved eksport, der udgjorde selskabets hovedforpligtelse i sagen (Domstolens dom af 24.9.1985, sag 181/84, Man (Sugar), Sml. s. 2889, præmis 20).

107 Sagsøgeren har heller ikke bestridt, at fællesskabsinstitutionerne har et vidt skøn på området for beskyttelse mod dumpingpraksis (jf. ovennævnte dom i sagen NMB France m.fl. mod Kommissionen, præmis 69-71). Disse beføjelser er dog ikke ensbetydende med, at antidumpingforanstaltningerne ikke omfattes af den domstolskontrol, der om end i begrænset omfang udøves af Fællesskabets retsinstanser, eller, at de ikke skal være forenelige med de almindelige fællesskabsretlige principper, som eksempelvis proportionalitetsprincippet. Dette

princip finder, i modsætning til, hvad Rådet lader til at gøre gældende, ikke kun anvendelse i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt det pålagte toldbeløb er passende set i forhold til den skade, industrien i Fællesskabet har lidt som følge af anvendelsen af artikel 7, stk. 2, og artikel 9, stk. 4, i forordning nr. 384/96, men også i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt fællesskabsinstitutionerne er berettigede til at pålægge antidumpingforanstaltninger.

108 Henset til proportionalitetsprincippet og det mere begrænsede skøn, som Rådet, set i forhold til Kommissionen, har på området, var vedtagelsen af den anfægtede forordning ikke nødvendig for at nå det tilstræbte mål. Den eneste sanktion, der er proportional i forhold til den misligholdelse af tilsagnet, som Kommissionen hævder, sagsøgeren har gjort sig skyldig i, er sagsøgerens udelukkelse fra laksemarkedet i Fællesskabet i løbet af den periode på fire måneder (fra den 4.5. til den 3.9.1999), i løbet af hvilken selskabet var genstand for midlertidig antidumping- og udligningstold.

109 Endvidere er sagsøgeren af den opfattelse, at Rådet af følgende grunde har overskredet grænserne for sit skøn i sagen. For det første udgjorde sagsøgerens samlede eksportmængde i løbet af årene 1997 og 1998 mindre end henholdsvis 1% og 2,5% af den samlede udførsel inden for rammerne af lakseaftalen. Derfor kan den permanente udelukkelse af sagsøgeren fra laksemarkedet i Fællesskabet ikke være nødvendig for at beskytte dette marked. For det andet tog Rådet ikke hensyn til det forhold, at sagsøgeren kun købte en del af selskabets laks hos Ex-com i løbet af den pågældende periode, nemlig mellem 40% og 70% af dets eksport, og at sagsøgeren havde afsluttet det omtvistede triangulære forretningsforhold efter den ændring af tilsagnet, der trådte i kraft den 1. december 1998. Under disse omstændigheder og navnlig henset til de ubetydelige mængder laks, der var tale om, har laksemarkedet i Fællesskabet ikke lidt nogen skade som følge af sagsøgerens handelspraksis. Ethvert andet synspunkt vil betyde, at fællesskabsinstitutionerne indfører en »nultolerance« eller rent faktisk praktiserer en »hårdhændet politik«, som sagsøgeren er offer for. Endelig har Rådet forbigået

den dobbelttydige ordlyd af tilsagnet vedrørende triangulære forretningssaftaler, der hverken var udtrykkelig eller klar, hvorfor Kommissionen ændrede det. Det er derfor ikke rimeligt, at en fællesskabsinstitution kræver, at borgeren påtager sig den fulde risiko, der er forbundet med bestemmelsernes dobbelttydighed.

110 Rådet har for det første bemærket, at inden for den retlige ramme, der er etableret ved forordning nr. 384/96 og forordning nr. 2026/97, anses en beslutning om at pålægge antidumping- og udligningstold i almindelighed som en passende foranstaltning, når visse betingelser er opfyldt. Derfor kan selve pålæggelsen af en sådan endelig told ikke anfægtes under henvisning til proportionalitetsprincippet.

111 Rådet har for det andet gjort gældende, at det ikke har overskredet grænserne for sit skøn i sagen.

Rettens bemærkninger

112 Det bemærkes, at i henhold til proportionalitetsprincippet, der har fundet udtryk i artikel 5, stk. 3, EF, er lovligheden af fællesskabslovgivning betinget af, at de midler, der bringes i anvendelse, er egnede til at virkeliggøre det formål, der lovligt forfølges med de pågældende bestemmelser, og ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at virkeliggøre dette, og såfremt der er mulighed for at vælge mellem flere egnede foranstaltninger, skal den mindst bebyrdende foranstaltning som udgangspunkt vælges (jf. ovennævnte dom i sagen NMB France m.fl. mod Kommissionen, præmis 69, og Rettens dom af 29.9.2000, sag T-87/98, International Potash Company mod Rådet, Sml. II, s. 3179, præmis 39).

113 For så vidt angår et område som den fælles handelspolitik, hvor fællesskabslovgiver har et vidt skøn i overensstemmelse med det politiske ansvar, som denne er tillagt i henhold til traktaten, vil en foranstaltning dog kun kunne kendes ulovlig, såfremt den er »åbenbart uhensigtsmæssig« i forhold til det mål, som vedkommende institution forfølger (jf. ovennævnte dom i sagen NMB France m.fl. mod Kommissionen, præmis 70 og 71).

114 Det vide skøn, der på dette område tilkommer fællesskabslovgiver, svarer til det vide skøn, der ifølge fast praksis tilkommer fællesskabsinstitutionerne ved udstedelsen af konkrete antidumpingforanstaltninger i henhold til grundforordningerne (jf. f.eks. Domstolens dom af 4.10.1983, sag 191/82, FEDIOL mod Kommissionen, Sml. s. 2913, præmis 30, og Rettens dom af 2.5.1995, forenede sager T-163/94 og T-165/94, NTN Corporation og Koyo Seiko mod Rådet, Sml. II, s. 1381, præmis 70 og 113, samt ovennævnte dom i sagen NMB France m.fl. mod Kommissionen, præmis 72).

115 Det følger heraf, at Fællesskabets retsinstanser på området for beskyttelse mod dumpingforanstaltninger skal begrænse deres prøvelse til en kontrol af, om de foranstaltninger, fællesskabslovgiver har vedtaget, er åbenbart uhensigtsmæssige i forhold til det mål, der forfølges (jf. ovennævnte dom i sagen NMB France m.fl. mod Kommissionen, præmis 73).

116 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at den ved den anfægtede forordning indførte endelige antidumping- og udligningstold i sig selv udgør en åbenbart uhensigtsmæssig foranstaltning, der tilsidesætter proportionalitetsprincippet. Ifølge sagsøgeren er den eneste proportionale sanktion i sagen, når henses til selskabets begrænsede eksportmængde i forhold til den totale eksport gennemført inden for rammerne af lakseaftalen i løbet af 1997 og 1998, og henset til, at den påtalte handelspraksis blev afsluttet efter tilsagnets ændring i

november 1998, at der blev pålagt sagsøgeren en foreløbig antidumping- og udligningstold for den periode på fire måneder, der løb fra den 4. maj 1999 (datoen for offentliggørelse af forordning nr. 929/1999) til den 3. september 1999 (datoen for offentliggørelse af den anfægtede forordning).

117 Denne argumentation kan ikke tages til følge.

118 For det første følger det af artikel 8, stk. 7 og 9, i forordning nr. 384/96 og artikel 13, stk. 7 og 9, i forordning nr. 2026/97, at enhver misligholdelse af et tilsagn eller tilsidesættelse af forpligtelsen til at samarbejde om gennemførelsen og overvågningen af nævnte tilsagn er tilstrækkelig til, at Kommissionen kan trække sin godtagelse af tilsagnet tilbage og erstatte det med en endelig antidumping- eller udligningstold på grundlag af de faktiske omstændigheder, der blev fastlagt i forbindelse med den undersøgelse, som førte til afgivelsen af det pågældende tilsagn, forudsat at denne undersøgelse afsluttedes med en endelig afgørelse om dumping, subsidiering og deraf følgende skade, og at den pågældende eksportør selv har haft lejlighed til at fremsætte bemærkninger. Sagsøgeren har ikke, som det allerede er blevet anført (præmis 86 ovenfor), bestridt, at disse betingelser er opfyldt i sagen. Derfor kan vedtagelsen af den anfægtede forordning ikke i sig selv anses for uegnet eller åbenbart uhensigtsmæssig.

119 For det andet følger det af den ved forordning nr. 384/96 og forordning nr. 2026/97 (jf. henholdsvis artikel 10, stk. 2, i forordning nr. 386/96 og artikel 16, stk. 2, i forording nr. 2026/97) indførte ordning, at den endelige opkrævning af foreløbig told indført af Kommissionen sker ved, at Rådet vedtager en beslutning.

120 I øvrigt er det kun undtagelsesvis, at Rådet kan undlade at opkræve endelig told i tilfælde af misligholdelse af et tilsagn, f.eks. når det under udøvelse af sit skøn og i overensstemmelse med artikel 9, stk. 4, og artikel 21 i forordning nr. 384/96 og artikel 15, stk. 1, og artikel 31 i forordning nr. 2026/97 når til den opfattelse, at Fællesskabets interesse ikke kræver en sådan handling. Men i nærværende sag har Rådet ikke overskredet grænserne for sit skøn ved at pålægge sagsøgeren endelig told, eftersom de betingelser, der er fastsat i denne forbindelse, er opfyldt.

121 For det tredje gælder det, at mens proportionalitetsprincippet finder anvendelse på spørgsmålet om, hvorvidt det i antidumping- og udligningstold pålagte beløb er passende i forhold til den skade, industrien i Fællesskabet har lidt (Domstolens dom af 1.4.1993, sag C-136/91, Findling Wälzlager, Sml. I, s. 1793, præmis 13), finder det ikke anvendelse på spørgsmålet om selve pålæggelsen af den nævnte told.

122 Det følger heraf, at lovligheden af den endelig antidumping- og udligningstold, den anfægtede forordning har pålagt sagsøgeren, ikke som sådan kan anfægtes under henvisning til proportionalitetsprincippet.

123 Det er uden betydning herfor, at det hævdes, at sagsøgerens eksportmængde i løbet af årene 1997 og 1998 var »ubetydelig« i forhold til den samlede eksport af laks til Fællesskabet inden for rammerne af lakseaftalen i løbet af den samme periode. Det følger således af retspraksis, at skade for en industri i Fællesskabet på grund af indførsler til dumpingpriser må fastsættes ud fra en helhedsvurdering, og at det ikke er nødvendigt og ej heller muligt at foretage en individuel beregning af den skade, der kan tilregnes hvert af de ansvarlige selskaber (Domstolen dom af 7.5.1987, sag 255/84, Nachi Fujikoshi mod Rådet, Sml. s. 1861, præmis 46, og Rettens dom af 20.10.1999, sag T-171/97, Swedish Match Philippines mod Rådet, Sml. II, s. 3241, præmis 65 og 66).

124 Hertil kommer, at i modsætning til det af sagsøgeren anførte er det ikke relevant for, om den anfægtede forordning var egnet eller rimelig, at sagsøgeren havde afsluttet den anfægtede handelspraksis, da tilsagnets artikel D.8, tredje led, blev ændret. Dels havde sagsøgeren på dette tidspunkt allerede misligholdt sit tilsagn i løbet af mere end fem fortløbende kvartaler (jf. betragtning 28 til forordning nr. 1826/1999 og præmis 102 ovenfor), dels havde sagsøgerens misligholdelse af sit tilsagn brudt det tillidsforhold, som Kommissionens godtagelse af tilsagn er baseret på, og begrundet pålæggelsen af endelig told.

125 Endvidere er sagsøgerens anbringende om, at den anfægtede forordning udelukker selskabet fra en vigtig del af dets forretningsvirksomhed og derfor pålægger det en »sanktion«, der er uforholdsmæssig streng set på baggrund af ovennævnte Buitoni-dom, ikke relevant og må forkastes. Således som Rådet med rette har understreget, pålægger forordning nr. 384/96 ikke andre forpligtelser end at undgå dumping, eller andre »sanktioner« end pålæggelse af antidumpingtold. Derfor er der til forskel fra den sag, der gav anledning til ovennævnte Buitoni-dom, ikke i nærværende sag grund til at foretage en vurdering i forhold til andre forpligtelser og sanktioner inden for rammerne af en efterprøvelse af, om proportionalitetsprincippet er blevet overholdt.

126 Endelig er det argument, der bygger på ovennævnte Man Sugar-dom (præmis 20), hvorefter man, »[n]år der i en fællesskabsordning sondres mellem en hovedforpligtelse [...] og en sekundær forpligtelse [...] ikke uden at tilsidesætte proportionalitetsprincippet [kan] sanktionere manglende opfyldelse af den sekundære forpligtelse lige så strengt som manglende opfyldelse af hovedforpligtelsen«. For det første er der ikke anlagt en sådan sondring i sagsøgerens tilsagn. For det andet har sagsøgeren, selv hvis dette var tilfældet, i den konkrete sag ikke overholdt sin »hovedforpligtelse« til, at den faktiske eksportpris ikke måtte være lavere end mindsteprisen. Endelig er — som allerede anført — enhver misligholdelse af en erhvervsdrivendes tilsagn, herunder misligholdelse af forpligtelsen til at samarbejde med Kommissionen i forbindelse med overvågningen af tilsagnet, tilstrækkelig til, at Kommissionen kan trække sin godtagelse tilbage og pålægge antidumpingtold.

127 Det følger heraf, at det andet anbringende må forkastes.

128 Det fremgår af samtlige de ovenfor anførte betragtninger, at påstanden om annullation af den anfægtede forordning ikke er begrundet, hvorfor Rådet må frifindes herfor.

Erstatningspåstanden

Parternes argumenter

129 Sagsøgeren har gjort gældende, at selskabet har lidt skade som følge af den anfægtede forordning, og har nedlagt påstand om erstatning herfor. Den væsentligste skade, der er påført sagsøgeren, består i tabet af forretningsmuligheder og i en indirekte skade, der er lidt som følge af selskabets udelukkelse fra at eksportere laks til Fællesskabet inden for rammerne af lakseaftalen.

130 Henset til arten af en sådan skade er det vanskeligt at vurdere omfanget heraf, men man kunne basere vurderingen heraf på den nuværende erfaring inden for sektoren. Sagsøgeren har erklæret sig parat til at foreslå et bestemt erstatningsbeløb og begrunde dette senere, hvis Rådet anmoder herom. Sagsøgeren er under alle omstændigheder klar til at forhandle med Rådet med henblik på at fastlægge omfanget af det økonomiske tab, selskabet har lidt, når Retten har afsagt dom i sagen.

131 Endelig er sagsøgeren under henvisning til selskabets gennemsnitlige kvartalsindtægt (900 000 norske kroner (NOK)) i perioden fra den 1. juli 1997 til den 4. maj 1999, hvor det handlede inden for rammerne af lakseaftalen, af den opfattelse, at det erstatningsbeløb, der skal betales til selskabet, skal forhøjes med 1 200 000 NOK. Dette beløb svarer til sagsøgerens indtægt for perioden fra den 4. maj 1999 til den 3. september 1999, i løbet af hvilken sagsøgeren blev pålagt foreløbig antidumpingtold.

132 Rådet har gjort gældende, at erstatningspåstanden ikke kan antages til realitetsbehandling, da stævningen ikke opfylder bestemmelserne i artikel 19 i EF-statutten for Domstolen og artikel 44, stk. 1, litra c), i Rettens procesreglement.

133 Subsidiært har Rådet gjort gældende, at erstatningspåstanden heller ikke er begrundet.

Rettens bemærkninger

134 Ifølge fast retspraksis skal en erstatningspåstand forkastes, hvis den har nær forbindelse med annullationspåstanden, og denne er blevet forkastet (Rettens dom af 21.1.1999, forenede sager T-185/96, T-189/96 og T-190/96, Riviera auto service m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 93, præmis 90, af 13.12.1999, forenede sager T-189/95, T-39/96 og T-123/96, SGA mod Kommissionen, Sml.

II, s. 3587, præmis 72, og af 13.12.1999, forenede sager T-9/96 og T-211/96, Européenne automobile mod Kommissionen, Sml. II, s. 3639, præmis 61).

135 I nærværende sag er der en nær forbindelse mellem erstatningspåstanden og annullationspåstanden. Derfor må erstatningspåstanden forkastes, i det omfang undersøgelsen af de anbringender, der er fremsat til støtte for annullationspåstanden, ikke har afdækket nogen ulovlighed, der er begået af Rådet, og derfor ingen ansvarspådragende fejl hos Rådet.

136 Erstatningspåstanden må herefter forkastes, uden at det er nødvendigt at undersøge, om sagsøgerens bemærkninger vedrørende skadens art og omfang og årsagsforbindelsen mellem den adfærd, Rådet kritiseres for, og det anførte tab, opfylder betingelserne i artikel 19 i Domstolens statut og artikel 44, stk. 1, litra c), i Rettens procesreglement (jf. bl.a. ovennævnte domme i sagen SGA mod Kommissionen, præmis 73, og i sagen Européenne automobile mod Kommissionen, præmis 62).

Sagens omkostninger

137 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, og Rådet har nedlagt påstand om, at sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger, bør sagsøgeren pålægges at bære sine egne omkostninger og betale Rådets omkostninger. Kommissionen bærer som intervenient sine egne omkostninger i henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 4.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Fjerde Udvidede Afdeling)

1) **Rådet for Den Europæiske Union frifindes.**

2) **Sagsøgeren bærer sine egne omkostninger og betaler Rådets omkostninger.**

3) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber bærer sine egne omkostninger.**

Vilaras Tiili Pirrung

Mengozzi Meij

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 4. juli 2002.

H. Jung

Justitssekretær

M. Vilaras

Afdelingsformand